

אלו טרפות פרק שלישי הולין

רעו א מיי פ"ח מהל'
מחלות אסורות
הל' כד סמנ עשין סב
טוש"ע י"ד ס"י פג סעיף
ג:
רעו ב מיי פ"ב עס
הלכה ד:
רעו ג ד מיי עס הל' יח
סמנ לאוין קלב
טוש"ע י"ד ס"י פג סעיף
ה:

רבינו גרשום

מכרי תני התם בנדה
פ' בא סימן התחתון
כל שיש לו קשקשת
יש לו סנפיר דג טהור:
אקשקשת קא סמכין.
כלומר דחוינין יש לו סנפיר
ואין לו קשקשת דג טמא
לא נכתוב רחמנא סנפיר
ונכתוב קשקשת: כלומר
ולא נכתוב סנפיר ולא את
למטעי דקשקשת היינו
סנפיר: תנו (ב) רבנן אין
לו עכשיו כו'. כלומר
סנפיר וקשקשת: כספטיים
ואכספטיים גרסי: מה
כשהתיר במפורש לא
התיר אלא בכלים כדביעין
לפרושי לקמן איהו
מפורש ואיהו סתם:
מנן לרבות בורות שיחין
ומערות כו'. כלומר אע"ג
דאין לו: בימים ובנחלים
אין חריצין ונעיצין לא.
כלומר אע"ג דלית ליה
אכול: בימים חזר וכלל.
כלומר את זה תאכלו מכל
אשר במים כל אשר לו
סנפיר וקשקשת במים:
ואירבו להו בורות ושיחין
ומערות לאיסורא כו'.
כלומר את אמרת בורות
שיחין ומערות ששוחה
ושוחה מהן ואינו נמנע
אע"ג דלית ליה

(א) מכלן עד ד"ה מה
כשהתיר שין לעיל ע"ה.

כ"ג שיש לו קשקשת יש לו סנפיר. וא"ת מנין היה להם זה למכמים וכן לעיל (דף סג:) דתניא שאין במיני דגים טמאים אלא ז' מאות מנין היה להם שהתירו בכך את השאר וליכא למימר מאדם שקרא להם שמות קיים להו הכי שמסר לדורות כך שהם טמאין שכן הוא הכיר את כולם דהא לא משמע במקרא שקרא שמות אלא לבהמות ולעופות שאע"פ שידע שמו של הקב"ה כדדרשין (במ"ר בראשית פ"ו) אני ה' (הוא) שקרא לי אדם הראשון בדגים מיהא לא אשכחן ויש לומר מכל אשר יקרא לו האדם יש לרבות אפי' דגים ואיכא למימר דמאדם קיים להו ואם ממלא לומר שלא קרא להם שמות יש לומר דהכי קיים להו הלמ"מ:

הוה אימינא מאי קשקשת סנפיר.
צ"פ (לעיל דף כג: סד"ה אלתרין) פירשתי ללא שייך כאן לאקשויי וכי אלתרין קרא לכתוב כדי שלא נטעה כדפריך התם גבי אלתרין קרא למעוטי ספיקא: **יגדיל** תורה ויאדיר. הרבה אמר לנו טעמים לידע מהו קשקשת: **אימא בכלים אע"ג דאית ליה לא תיבוא.** וא"ת א"כ את זה תאכלו מאי אהני ליה יש לומר שלא תאמר מה הפרט מפורש מים נובעין ונאסור צורות שיחין ומערות דדרשין לאיסורא כתב רחמנא תאכלו למימר מה הפרט מפורש גדלים על גבי קרקע להמיר יש לו צורות שיחין ומערות כימיים וכנחלים והא דקאמר בסמוך איפכא היינו למאי דדרשין להמיר: **א"כ דבתיב בל אשר אין לו סנפיר וקשקשת.** תימה מאי ראייה היא זו אימנא דהאי קרא בתרא קאי אדיוקא דבימים ובנחלים כי לית ליה לא תיכול הא אית ליה אכול אכל צכלים אע"ג דאית ליה לא תיכול ותהוי השמא קרא קמא כפשטיה דמה ראייה דתימא קרא קמא אדיוקא וקרא בתרא כפשטיה וי"ל דבקרא קמא אין לחוש אי קאי אדיוקא משום דכתיב ציה אותם תאכלו דמשמע אותם ולא אחרים והרי הוא כמו שכתוב צהדיא ולא אחרים וא"ת והיכי משמע מהאי קרא דשרי צכלים אימנא למעוטי מלאו אחא כלומר צכלים ליכא לאו אכל עשה מיהא איכא כדמוכח קרא קמא אפי' ציש לו וי"ל דבהאי קרא בתרא לא כתיב לאו והכי כתיב וכל אשר אין

לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שרץ הם לנכס ובאידך קרא דבתריה הוא דכתיב הלאו ושרץ יהיו לנכס מנשרם לא תאכלו ועוד דאין זה סברא שיהא צכלים חמורים ימימים ונחלים דציש להם סנפיר וקשקשת נמי אסירי ובאין להם סנפיר וקשקשת קילי טפי דליכא צהו אלא עשה והאי שינויא בתרא ניחא טפי דלמה ליה (ב) להמיר צכלים מקרא דיש לו לישתוק ציה ימימים ונחלים ואנא דיענא היתר כלי מקרא דאין לו ונריך לומר דהוה אימינא דקרא דאין לו אחא למעוטי כלי מלאו אכל עשה איכא ויש לו אפי' צכלים נמי שרו להכי אלתרין קרא קמא למשרי כלים לגמרי אע"ג דאין לו:

הלכך על כרחך רישא נמי כי כתיב ימים ונחלים ולא כלים מאיסורא ממעט להו ואותם תאכלו דממעט אמי שאין לו קאי והכי קאמר ימים ונחלים הוא דאותם תאכלו ולא מי שאין לו אכל כלים אפי' אין לו אכול והיינו שני מקראות סתום ומפורש דלעיל שהתירו צהם כלים ולקמן [סו:] צעי הי קרי סתום והי קרי מפורש: **ואימא במים כלל.** (ב) דכל שרץ המים צעינן סימנין: **חריצין ונעיצין לא.** וכ"ש צורות ולמה לי תאכלו מכל אשר במים לאחויי צורות להיתרא: **במים חזר וכלל.** תרי במים כתיבי גבי הדדי מכל אשר צמיס כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים: הטל

אקונם ואפונם כספטיאם ואכספטיאם. כולן לשון פרסי הן: **סנן הסס.** צמיס נדה: **אקשקשת סמכין.** דהא אינה צלא סנפיר דתני תנא ואסנפיר לא סמכין דהא דג טמא נמי יש לו סנפיר: **הוה אימינא.** קשקשת הוא הפורח בהן ואתי לאכשורי דג טמא כתב [רחמנא] תרוייהו למימרא דעל כרחך

חד מינייהו הוי הנך דקבועין צו: ופרכינן והשפא. דכתיבי תרוייהו מנלן דקשקשת לזושא הוא דמפרש תנא דמתניתין קשקשת אלו הקבועין צו על כרחך מהאי קרא מישתמע ושריון קשקשים וגו' וכיון דפשיטא לן דקשקשת הוא לזושא ליכתוב קשקשת לחודא דהא עלה סמכין והשמא ליכא למימר הוה אימינא מאי קשקשת סנפיר: כל אשר לו סנפיר וקשקשת צמיס אותם תאכלו אותם משמע מיעוטא הא אם אין לו לא תאכלו ולא הצה מכלל עשה עשה: **תאכלו מכל אשר במים מה ס"ל.** והא מאותם תאכלו דסיפיה דקרא נפקא לן המירא ציש לו ואיסור עשה צאין לו ותאכלו קמא למאי אחא ליכתוב מכל אשר במים כל אשר לו וגו': **שיכול וכו'.** ואי קשיא תאכלו דרישא הוה ליה למישבך לגופיה ובתרא לדרשא דכל אורחא דדרשא הכי הוה א"כ תו לא משכחת מידי למידרש מתאכלו דסיפא דהא דרשא דדרשין מהאי בסמוך לא משמעא מיניה: **הואיל והסרי.** שרץ המים צלא סימני טהרה צשני מקראות אחד סתום ואחד מפורש כדמפרש להו לקמיה [סו:] והוה אימינא ילמד סתום מן המפורש: מה כשהתיר במפורש לא הסרי. צלא סנפיר וקשקשת אלא שקצים הגדלים צמיס שצכלים כגון תולעים צבהן. ולקמן מפרש מנא לן דמישמו: **אף כשהסרי צו' לא הסרי צורות שיחין** אצל כל שאר מימות כגון חריצין ונעיצין שהן נובעין ודומין לימים ונחלים האמורין צפרשה (א) או צורות שיחין ומערות שאינן דומין להם שאינן נובעין לא התיר בהן צלא סנפיר וקשקשת: **מנין להסיר צורות שיחין ומערות.** שאינו נמנע לשמות עם הסולעים שבהם הואיל ואין דומין לימים ונחלים שהסימנין אמורין בהן: **ס"ל תאכלו מכל אשר במים.** ומתאכלו דסיפא לא מני למדרש התירא אלא איסורא דהא אותם תאכלו כתיב וקאי

אסנפיר וקשקשת אכל מתאכלו קמא מני למידרש צאנפי נפשיה וסנפיר וקשקשת אימיים ונחלים דסיפא קאי והכי קאמר תאכלו מכל אשר צמיס אפי' צלא סימנין וכגון צשאר מימות שאינן ימיים ונחלים כל אשר לו סנפיר וקשקשת [צמיס] בימים ובנחלים אותם תאכלו ולא צלא סנפיר וקשקשת דבימים ונחלים צעי סימנין: **היכן הסיר צכלים.** מאחיה מקרא אחת למד: **בימים ובנחלים הוא.** דכתיבתי לך אותם למעוטי מי שאין לו הא צכלים אע"ג דלית ליה אכול: **ואימא צכלים אע"ג דאיוס ליה לא סיכול.** דהא גבי התירא כתיב ומשמע דמהתירא ממעט להו דהכי משמע צמיס ובנחלים הוא דתאכלם אצל צכלים לא תאכלם: **לא ס"ד.** דהא גבי איסורא דאל תאכלו את אשר אין לו כתיב נמי ימים ונחלים למעוטי כלים והכא על כרחך מאיסורא ממעט להו ונחלים הוא דאותם תאכלו דממעט אמי שאין לו קאי והכי קאמר ימים ולקמן [סו:] צעי הי קרי סתום והי קרי מפורש: **ואימא במים כלל.** (ב) דכל שרץ המים צעינן סימנין: **חריצין ונעיצין לא.** וכ"ש צורות ולמה לי תאכלו מכל אשר במים לאחויי צורות להיתרא: **במים חזר וכלל.** תרי במים כתיבי גבי הדדי מכל אשר צמיס כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים: הטל

(א) מהל' סו: (ב) וצמיס מהל' כ"ק סד: כצורות נה. ע"ש שבוטא ה"ה. (ג) ויקרא י"א, (ד) ג"ל הוא שמינ.

תורה אור השלם

1. ובובע נחשת על ראשו ושריון קשקשים הוא לבוש ומשקל השריון חמשת אלים שקלים בחשת: שמואל א יז ה 2. וְ הַפֶּזֶז לְמַעַן צַדִּיק יִגְדִיל תּוֹרָה וְיֵאדִיר. ישעיהו מב כא 3. אֵת זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בְּמִים כֹּל אֲשֶׁר לוֹ סִנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בְּמִים בְּמִים וּבְנַחְלִים אֲתֵם תֹּאכְלוּ: ויקרא יא ט 4. וְכֹל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סִנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בְּמִים וּבְנַחְלִים מִכֹּל שֶׁרֶץ הַמַּיִם וּמִכֹּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בְּמִים שֶׁרֶץ הֵם לְכֹבֵד: ויקרא יא י

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואימא במים כלל דלכל שרץ: (ב) תוס' ד"ה לא ס"ד וכו' יתא טפי דלמה ליה להזכיר כלים בקרא דיש לו:

מוסף רש"י

קשקשת. מלגושיין של דג (דב) (א) אלו קליפין הקבועין צו (ויקרא יא ט). סנפיר. אלו כנפים ששט צהן על פני המים (סו).

אלו טרפות פרק שלישי הולין

רפד א ב ג מ"י פ"ג
מהלכות מאכלות
אסורות ה' י טו טז
טו"ע י"ד ס"י פד טע"ג
ד:
רפה ד ה ו מ"י טס
הלכה ז ועיין
בשגות ונמ"מ טו"ע טס
טע"ג טז:

רבינו גרשום

קישות שהתלע באביה.
כלומר במחור (כלומר)
כל זמן שהוא עומד
על האילן אסור דאמר:
מן הארץ שרץ לקישות:
שבכלוסין. מני קישות:
מאי לאו אידי ואידי
אמרי מפירא בבלא ומקום
רביהא היא: ולא קשיא.
הא דאיתלע פירא גופיה
מותר הא דאיתלע אילנא
גופיה אסור: פירשה ומתה
מהו. כלומר התולעת
שבפירי פירשה ממקום
רביהא ולא שרצה ומתה
מהו מי אמרי כיון דלא
הא שרצה על הארץ אלא
או דלמא כיון שפירשה
מקצתה אסור: לאורי
העולם מהו. כלומר דלא
שרצה על הארץ אלא
דלמא כיון שפירשה אסור:
פירשה לגג המרה מהו.
לא שרצה על הארץ אלא
לפירי עצמה פירשה: לגג
גרעינתה מהו (6). שרצה
על הארץ: קוקיאני. תולעי
הראש: אתא שחיט ושורא
ליה גרסי. כלומר לבהמה
את החיפושית. מין שרץ:
ר' יוסי בן דורמסקית
[אומר] ליתן דג טהור
כו: אבלע לי. דכוורי:

הדרן עלך אלו טרפות

(6) נראה דל"ל א"י הוה כמו
דשלה על הארץ כל לא.

דיקא נמי דקתני תולעת שבעיקרי ויתים. מכאן מדקדק ר"ת
ורבינו נתנאל ורבי"א דלון הלכה כשמואל דאמר קישות
שהתלעה באביה אסורה ובהלכות גדולות ובשאלמות (9) דרב אחאי
פוסק כשמואל מדאמר רב פפא לעיל בפירקין (79 נה). ש"מ מדרב
הוגא הא דאמר שמואל קישות
שהתלעה באביה אסורה הני תמרי
דכדא בטר תריסק ירחי שרי אע"פ
שהש"ס עושה כאן דיוק מן הצריימא
דלא כשמואל היינו לכאורה אבל
לשמואל נמי יש ליישב ולפרש דתולעת
שבעיקרי ויתים היינו שזייתים בעודן
מחוצתין בעיקרן ומיהו אפי' לשמואל
אין לאסור אותן פולין שקורין פוא"ש
בלע"ז ומינאי שקורין שאו"ש
כשנמצאין בתוכן כגון יבחושין ובתחלת
תולדות של יבחושין הקליפה משחרת
מחוצן וכשמסירין הקליפה נשארים
היבחושין תחתיה אין לאוסרן ולא
מתמרי משום שרץ השורץ על הארץ
כל זמן שלא ריחשה וגם צנוטרים פי'
לעיל גזי קישות שהתלעה באביה
אסורה כיון דמהלכת בתולעת צנוץ
הקישות והיא מחוצרת בקרקע הו"א
כמהלכת על גזי קרקע:

קוקיאני אסירי. פי' הקונוטרס

תולעים שצבד ושצריאה
וקשיא לר"ת דלאידך לישנא דשרי
תקשי ליה מצריימא דצמון דואת
נבלתם תשקו לרבות דניס שצנהמה
אע"ג דמינה קא גדלי אלא אומר ר"ת
דבדגים איירי הכא והא דאמר כי ניס
עיל ליה צאוקיא אשכחן דגים כי
האי גוונא צפ' המוכר את הספינה
(3"3 דף עג): דלמנ רבה צר צר חנה
חזינא ההוא כוורא דיתנה ועיילא ליה
טינא צאוקייה: **לרבות** דרנים
שבבהמה. וא"ת ומיפוק ליה דאסירי
מני דהוה אשחט הבהמה ומנא
זה דמות יונה דאסירא (1) משום
דליתיה לא צפרסה ולא צפרסות
ויש לומר דשאני עוצר משום דמקרא
דוכל בהמה אישתרי וליה ליה למשרי
אלא היכא דאיכא פרסות דצקרא
דוכל בהמה כתיב פרסה אבל דרנים
שצנהמה נצראין מן הצצר ענמה
והוה אמרינן דחשיבי כצצר ולא
דמי לחותך מן הטחול ומן הכליות
דהתם איכא חסרון ואסירי לקמן
(טט). מנאותה שלמה ולא חסרה אבל
הכא לא נחסר דבר:

הדרן עלך אלו טרפות

באביה אסורה משום י' השרץ השורץ על
הארץ לימא מסייע ליה דתני דא על הארץ
להוציא את הזיון שבעדשים ואת היתושים
שבכלים ותולעת שבתמרים ושבגרוגרות
ותניא אידך כל השרץ השורץ על הארץ
לרבות תולעת שבעיקרי ויתים ושבעיקרי
גפנים מאי לאו אידי ואידי בפירא והא
באביה והא שלא באביה לא אידי ואידי
באביה ולא קשיא הא בפירא הא באילנא
גופא דיקא נמי דקתני תולעת שבעיקרי ויתים
ושבעיקרי גפנים ש"מ בעי רב יוסף פרשה
ומתה מהו מקצתה מהו לאויר העולם מהו
יתיקו בעי רב אשי לגג תמרה מהו לגג
גרעינתה מהו מתמרה לתמרה מהו יתיקו
אמר רב ששת בריה דרב אידי קוקיאני אסירי
מאי טעמא מעלמא אתו מתקף לה רב אשי
אי מעלמא אתו לישתכחו דרך בית הריעי
איכא דאמרי אמר רב שישא בריה דרב אידי
קוקיאני שרו מאי טעמא מיניה גבלי אמר רב
אשי פשיטא דאי מעלמא קא אתו לישתכחו
דרך בית הריעי והלכתא י' קוקיאני אסירי
מ"ט מינא ניים ועיילי ליה באוסייה תולעים
הדרני דבשרא אסירי י' דכוורי שריין אמר לה
רבינא לאימיה אבלע לי ואנא איכול א"ל רב
משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא
מהא דתניא (2) ואת נבלתם תשקצו לרבות את
הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה
בשחיטה הוא דמשתריא והני מדלא קא
מהניא להו שחיטה באיסורייהו קיימן אבל
דגים באסיפה בעלמא מישתרי והני כי קא
גבלי בהיתרא קא גבלי ת"ר (3) הולך על גחון
זה נחש כל לרבות השילשול ואת הדומה
לשילשול על ארבע זה עקרב כל הולך לרבות
את החיפושית ואת הדומה לחיפושית מרבה
רגלים זה נדל עד כל לרבות את הדומה ואת
הדומה לדומה תניא ר' יוסי בן דורמסקית
אומר (6) ליתן דג טהור הוא שנאמר גאווה
אפיקי מגנים (5) תחתיו הדודי חרש אפיקי
מגנים אלו קשקשים שבו תחתיו הדודי חרש
אלו סנפירין שפורח בהן:

הדרן עלך אלו טרפות

באביה אסורה משום י' השרץ השורץ על
הארץ לימא מסייע ליה דתני דא על הארץ
להוציא את הזיון שבעדשים ואת היתושים
שבכלים ותולעת שבתמרים ושבגרוגרות
ותניא אידך כל השרץ השורץ על הארץ
לרבות תולעת שבעיקרי ויתים ושבעיקרי
גפנים מאי לאו אידי ואידי בפירא והא
באביה והא שלא באביה לא אידי ואידי
באביה ולא קשיא הא בפירא הא באילנא
גופא דיקא נמי דקתני תולעת שבעיקרי ויתים
ושבעיקרי גפנים ש"מ בעי רב יוסף פרשה
ומתה מהו מקצתה מהו לאויר העולם מהו
יתיקו בעי רב אשי לגג תמרה מהו לגג
גרעינתה מהו מתמרה לתמרה מהו יתיקו
אמר רב ששת בריה דרב אידי קוקיאני אסירי
מאי טעמא מעלמא אתו מתקף לה רב אשי
אי מעלמא אתו לישתכחו דרך בית הריעי
איכא דאמרי אמר רב שישא בריה דרב אידי
קוקיאני שרו מאי טעמא מיניה גבלי אמר רב
אשי פשיטא דאי מעלמא קא אתו לישתכחו
דרך בית הריעי והלכתא י' קוקיאני אסירי
מ"ט מינא ניים ועיילי ליה באוסייה תולעים
הדרני דבשרא אסירי י' דכוורי שריין אמר לה
רבינא לאימיה אבלע לי ואנא איכול א"ל רב
משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא
מהא דתניא (2) ואת נבלתם תשקצו לרבות את
הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה
בשחיטה הוא דמשתריא והני מדלא קא
מהניא להו שחיטה באיסורייהו קיימן אבל
דגים באסיפה בעלמא מישתרי והני כי קא
גבלי בהיתרא קא גבלי ת"ר (3) הולך על גחון
זה נחש כל לרבות השילשול ואת הדומה
לשילשול על ארבע זה עקרב כל הולך לרבות
את החיפושית ואת הדומה לחיפושית מרבה
רגלים זה נדל עד כל לרבות את הדומה ואת
הדומה לדומה תניא ר' יוסי בן דורמסקית
אומר (6) ליתן דג טהור הוא שנאמר גאווה
אפיקי מגנים (5) תחתיו הדודי חרש אפיקי
מגנים אלו קשקשים שבו תחתיו הדודי חרש
אלו סנפירין שפורח בהן:

הדרן עלך אלו טרפות

באביה אסורה משום י' השרץ השורץ על
הארץ לימא מסייע ליה דתני דא על הארץ
להוציא את הזיון שבעדשים ואת היתושים
שבכלים ותולעת שבתמרים ושבגרוגרות
ותניא אידך כל השרץ השורץ על הארץ
לרבות תולעת שבעיקרי ויתים ושבעיקרי
גפנים מאי לאו אידי ואידי בפירא והא
באביה והא שלא באביה לא אידי ואידי
באביה ולא קשיא הא בפירא הא באילנא
גופא דיקא נמי דקתני תולעת שבעיקרי ויתים
ושבעיקרי גפנים ש"מ בעי רב יוסף פרשה
ומתה מהו מקצתה מהו לאויר העולם מהו
יתיקו בעי רב אשי לגג תמרה מהו לגג
גרעינתה מהו מתמרה לתמרה מהו יתיקו
אמר רב ששת בריה דרב אידי קוקיאני אסירי
מאי טעמא מעלמא אתו מתקף לה רב אשי
אי מעלמא אתו לישתכחו דרך בית הריעי
איכא דאמרי אמר רב שישא בריה דרב אידי
קוקיאני שרו מאי טעמא מיניה גבלי אמר רב
אשי פשיטא דאי מעלמא קא אתו לישתכחו
דרך בית הריעי והלכתא י' קוקיאני אסירי
מ"ט מינא ניים ועיילי ליה באוסייה תולעים
הדרני דבשרא אסירי י' דכוורי שריין אמר לה
רבינא לאימיה אבלע לי ואנא איכול א"ל רב
משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא
מהא דתניא (2) ואת נבלתם תשקצו לרבות את
הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה
בשחיטה הוא דמשתריא והני מדלא קא
מהניא להו שחיטה באיסורייהו קיימן אבל
דגים באסיפה בעלמא מישתרי והני כי קא
גבלי בהיתרא קא גבלי ת"ר (3) הולך על גחון
זה נחש כל לרבות השילשול ואת הדומה
לשילשול על ארבע זה עקרב כל הולך לרבות
את החיפושית ואת הדומה לחיפושית מרבה
רגלים זה נדל עד כל לרבות את הדומה ואת
הדומה לדומה תניא ר' יוסי בן דורמסקית
אומר (6) ליתן דג טהור הוא שנאמר גאווה
אפיקי מגנים (5) תחתיו הדודי חרש אפיקי
מגנים אלו קשקשים שבו תחתיו הדודי חרש
אלו סנפירין שפורח בהן:

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

6) ללא יומא הואיל
דאימקס לנחש דמביד ליתן
נחש בריח עמא הוא קמ"ל
דהוא טבור. ערוך ערך
גא א' (3) (מוז לו
רש"ש) (א זיל הני ד) גי'
רש"ל אוריס, (ה) [פרשת
שמיני פי פד ועי' תוס'
פסחים קטו: ד"ה קפ"א,
(1) [לקמן פט.].

תורה אור השלם

1. וכל השרץ השורץ על
הארץ שרץ הוא לא
אבל: ויקרא יא מא
2. ושרץ יהיו לכם
מבשרם לא תאכלו ואת
נבלתם תשקצו:
ויקרא יא יא
3. כל הולך על גחון וכל
הולך על ארבע עד כל
מרבא רגלים לכל
השרץ השורץ על הארץ
לא תאכלו פי שרץ
הבו: ויקרא יא מב
4. גאווה אפיקי מגנים
סגור חותם צר:
ויקרא יא ז
5. תחתיו הדודי חרש
ידודי חרש עלי טט:
איוב מא כב

לעני רש"י

כוננו"ש [קוננו"ש].
חוקים קטנים.
צידרא"ש
[צידרא"א]. אפנות.
גרביילוי"ש [גרביילוי"ש].
זחל וכו' הסוסים.
אישקורבו"ט. חיפושית.

מוסף רש"י

באביה. באביה, בעודה
מחוצרת, אסורה.
התולעת באביה, דכיון
דמהלכת בתוך הקישות
והקישות מחוצרת בקרקע,
שורץ על הארץ קיימא ביה,
אבל התלעה בתולע לאו
שורץ הוא עד דנפיק מיניה
ומהלך על גזי הקרקע
(לעיל נח).

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

